

назви. Пояснити це явище можна просто: кожен ставить собі за мету повідомити якомога більше новин й здобути якомога більше переглядів.

Ексклюзивний характер заголовка визначає його здатність відповідати кільком основним вимогам. Він має бути максимально чітким, виразним, коротким, інформативним, оригінальним, об'єктивно відображати зміст тексту, бути структурно завершеним. Рекомендується також вводити в заголовок дієслово, а цифри округлювати. Не можна вживати скорочень. Варто уникати двозначностей, зайвої деталізації, незрозумілих аббревіатур, повних назв установ чи організацій, посад, пасивного стану. Не потрібно формулювати питальні назви матеріалів [2, с. 52].

Серед основних вимог, яким має відповідати ексклюзивний заголовок, це чіткість, стислість, економічність, однозначність, інформативність, зрозумілість, експресивність, рекламність, поєднуваність із іншими елементами заголовного комплексу.

Проаналізувавши заголовковий контент інтернет-видань Волині, ми виокремили такі найбільш типові ознаки клікабельних заголовків, якими послуговуються регіональні журналісти: 1) заголовки, у яких є вказівка на зображальний контент, тобто фото або відео; 2) заголовки, що стосуються життя відомих людей, у яких зrealізовано «правило трьох «С»: смерть, секс, скандал; 3) інтригуючі заголовки; 4) заголовки, що стосуються безпеки і життя людей; 5) короткі, лаконічні заголовки; 6) заголовки, що містять лексеми-метиватори; 7) повноінформативні заголовки; 8) заголовки-проблеми; 9) заголовки із вказівкою на регіональний аспект; 10) заголовки, оформлені влучними, оригінальними цитатами; 11) заголовки із важливими цифрами.

1. Голуб М. Маніпулятивні та некоректні заголовки волинських медіа. Громадське. Волинь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://hromadske.volyn.ua/manipulyatyvni-ta-nekorektni-zaholovky-volynskiyh-media/>. Дата звернення: 15.11.2019

2. Грицюк Л. Ф. Образно-семантичний підхід до класифікації заголовків / Л. Ф. Грицюк // Мовознавство. – 1992. – № 2. – С. 51–56.

3. Гусак О. Заголовок як інструмент збільшення відвідуваності сайту інтернет-ЗМІ. Держава та регіони. Серія «Соціальні комунікації» / О. Гусак. – 2013. – № 2 (14). – С. 70–73.

СІМЕЙНА ХРОНІКА ЯК ЖАНР ІСТОРИЧНОЇ ПРОЗИ

Карпіна Олена

Горлівський інститут іноземних мов

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», м. Бахмут

Сьогодні існує велика кількість дефініцій хроніки (від грец. *chronos* – час, *chroniká* – літопис). Зокрема в «Кратком словаре литературных терминов» вона тлумачиться як «прозаический жанр литературы, изображающий общественно-исторические, военно-исторические или семейно-бытовые события в хронологической последовательности» [2, с. 40]. Саме це

визначення хроніки нам представляється найбільш прийнятним, оскільки воно містить у собі її ключову жанротворчу ознаку – зображення подій у хронологічній послідовності – та передбачає відносно широкий спектр зображуваного, що не зводиться виключно до історичної тематики.

Хроніку «отличают гибкость сюжета, звенья которого просто присоединяются друг к другу, свободное и широкое композиционное построение, отражающее обычно порядок чередования, последовательность и длительность тех или иных событий» [5, с. 379], які «текут плавно и неторопливо» [4, с. 16]. Основою сюжету хроніки «является не интрига, а временная последовательность составляющих ее содержание событий» [1, с. 65]. «В центре хроника – время как субъект исторического процесса». Якщо в історичному романі увага автора зосереджена головним чином на характерах і взаєминах дійових осіб, «активно проявляющих себя в истории», то в хроніці «организующей силой сюжета» виступає сам необоротний і підпорядковувачий усе хід часу, якому підвладні долі персонажів [7, с. 487]. Сучасні літературознавці вирізняють декілька різновидів жанру хроніки: історичну, військову, сімейну, садибну, біографічну, автобіографічну, виробничу.

Відзначимо, що жанрова своєрідність сімейної хроніки як особливого різновиду роману являє собою один із найменш розроблених аспектів сучасного літературознавства. Не будучи зафіксованим у літературних словниках та енциклопедях, термін «сімейна хроніка» активно використовується в наукових роботах багатьох вітчизняних і зарубіжних дослідників, таких як В. О. Дашевський, К. Д. Муратова, І. П. Відуецька, В. О. Десницький, Є. В. Нікольський, Т. М. Закабукова, Л. О. Сімонова, А. М. Грачова, А. В. Назарова, О. В. Устинов, М. В. Майоров, О. Ю. Сорочан, Ю. М. Лебедева, І. Л. Приліпко, О. В. Євдокімова, Д. Ч. Чик, Н. Г. Ніколаєва, Н. Т. Порохняк, В. Б. Боренко, О. В. Дудар та ін.

Сімейні хроніки з'являються в часи змін як відгук на тривожні події сучасності або епохи, що їй передувала. Цей жанр був широко поширений у російській літературі XIX – початку XX століть, свідченням чого є такі яскраві полотна художньої словесності, як трилогія «Семейная хроника» (1856), «Детские годы Багрова-внука» (1858), «Воспоминания» (1856) С. Т. Аксакова, «Старые годы в селе Плодомасове» (1869) та «Захудальый род Семейная хроника князей Протазановых (Из записок княжны В. Д. П.)» (1874) М. С. Лескова, «Господа Головлёвы» (1880) та «Пошехонская старина» (1887–1889) М. Є. Салтикова-Щедріна, пенталогія «Хроника четырёх поколений» (1881–1886) Вс. С. Соловійова, «Гарденины, их дворня, приверженцы и враги» (1889) О. І. Ертеля та ін.

В українській літературі зазначеного періоду даний жанр представлений такими безсмертними творіннями, як «Пан Халивський» (1839) Г. Ф. Квітки-Основ'яненка, «Брати-близнюки» (1857) О. П. Стороженка, «Хмари» (1874) І. С. Нечуя-Левицького, «Люборацькі» (1886) А. П. Свидницького та ін.

Відтворюючи життя представників декількох поколінь роду, «писатели ставили перед собою сложную задачу проследить за социальной судьбой не отдельно взятой семьи, а целого сословия», до якого вона відносилася [3, с. 106]. У російських сімейних хроніках відтворено життя дворянського стану.

Особливе значення мають взаємовідносини панів із кріпаками до реформи 1861 року та в пореформений час.

Сімейна хроніка має свої специфічні особливості, що відрізняють її від інших хронікальних субжанрів. Інваріантні ознаки даного жанрового різновиду «набувають додаткових атрибутів та індивідуалізуються в творчості конкретних письменників» [6, с. 168].

1. Грачёва А. М. «Семейные хроники» начала XX века / А. М. Грачёва // Русская литература. – 1982. – № 1. – С. 64–75.

2. Мещерякова М. И. Хроника. Краткий словарь литературных терминов: методические рекомендации для учителя и учеников / М. И. Мещерякова. – Москва : Мегатрон, 1998. – С. 40.

3. Муратова К. Д. Роман 1910-х годов. Семейные хроники. Судьбы русского реализма начала XX века / под ред. К. Д. Муратовой. – Ленинград : Наука, 1972. – С. 97–134.

4. Назарова А. В. Семейная хроника Е. Н. Чирикова «Отчий дом» как итог идейных и художественных исканий писателя : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.01.01 / МГУ имени М. Ломоносова. – Москва, 2013. – 33 с.

5. Хроника. Энциклопедический словарь юного литературоведа / сост. В. И. Новиков. – Москва : Педагогика, 1988. – С. 379–380.

6. Чик Д. Ч. *Ex providentia majorum*: жанровий різновид сімейного роману-хроніки в англійській та українській літературі I половини XIX ст. / Д. Ч. Чик // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Філологічні науки : зб. наук. статей. – Бердянськ, 2014. – Вип. I. – С. 165–175.

7. Эпштейн М. Н. Хроника. Литературный энциклопедический словарь / под общ. ред. В. М. Кожевникова, П. А. Николаева. – Москва : Советская энциклопедия, 1987. – С. 487.

**ПОЕТИКА ТА МЕТАФІЗИКА У НОТАТКАХ «ВИПАДОК»,
«МЕНЕ ГНІТИТЬ», «ПАВУТИННЯ», «ВАГА ЩАСТЯ», «БІЛО»,
«НАМ ЗАВЖДИ ЗДАСТЬСЯ» МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Кашук Аліна

Науковий керівник – канд. філол. наук, доц. Сазонова О. В.

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

Михайло Коцюбинський – один із тих письменників, котрі мають глибоке відчуття краси, яка наповнює його художній світ слова. Своєрідність митця полягає в тому, що в своїх творах він сягає за межі конкретної ситуації, чим і вабить читача, підштовхуючи до співпереживання. Основна мета роботи – спробувати дослідити поезику та виявити метафізику у запропонованих нотатках М. Коцюбинського.

Дослідниця творчого доробку письменника Тетяна Лях у роботі «...що робиться там, де людина не може бачити: метафізичний горизонт творчого мислення Михайла Коцюбинського», зазначає, що для дослідження метафізичного горизонту творчого мислення письменника важливі положення Мартіна Гайдегера, який пізнання сенсу буття уможливілював